

§

§

Alkotmánybíróság
Pesti Központi Kerületi Bíróság útján!

Budapest, 2016. január 28.

Budapest

Donáti u. 35-45.	BÍRÓSÁG
1015	3
ÉRKELT: 2016 FEBR 04.	
TÁRGY: alkotmányjogi panasz indítvány	
ÜGYSZÁM: 2016 FEBR 17.	

elsőfokú bírósági ügyszám: 2.Pk.193728/2015/5.
másodfokú bírósági ügyszám: 54.Pkf.638.234/2015/2.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	N/268-0/2016
Érkezett:	2016 FEBR 17.
Perdány:	2

Tisztelt Alkotmánybíróság!

igazolt jogi képviselőként eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján az alábbi

indítványozó mellékelten

12 + mlr

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő.

Kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy az elsőfokú végzésre is kiterjedően állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 54.Pkf.638.234/2015/2. számú jogerős végzésének az alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdését.

Kérem továbbá a T. Alkotmánybíróságot, hogy a Pp. 359/C. § (2) bekezdésére tekintettel szíveskedjen felhívni az elsőfokú bíróságot a jogerős végzés végrehajtásának az alkotmánybírósági eljárás befejezéséig történő felfüggesztésére.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Tényállás

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2.Pk.193728/2015/5. számú végzésével a Nyíró Gyula Kórház-OPAI Központi Pszichiátriai Szubintenzív részleg kérésére elrendelte [redacted] (továbbiakban indítványozó) kötelező intézeti gyógykezelését és egyben megállapította, hogy a beteg sürgősségi gyógykezelésre történt felvétele is indokolt volt.

A végzés indoklása szerint az indítványozó lakásába rendőri segítséggel jutottak be hozzátartozói, és az ágyban találták vizeletét maga alá engedve, intoxikáció gyanújával. Az indítványozó bal oldalán

bordatörés igazolódott. Az indoklás szerint az elmúlt időszakban lakásából alig mozdult ki, izolálódott, sőt környezetével konfliktushelyzet alakult ki, mely egy alkalommal a tettlegességet is elérte ezért a bíróság úgy ítélte meg, hogy az 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban Eütv.) 199. § (1) bekezdése alapján a pszichiátriai intézetbe szállítása indokolt volt.

Az elsőfokú bíróság továbbá indoklásában az igazságügyi orvos szakértői véleményre utalással kifejtette, hogy az indítványozónak közvetlen veszélyeztető magatartása miatt, mely inadekvát, téveszmék, kóros kulcsészlelések irányította cselekedetekben, kifejezett szorongásban nyilvánult meg nemcsak a pszichiátriai osztályra történő beszállítása volt indokolt, hanem a gyógykezelés szükségessége a beszállítást követően is fennállt a cselekvésre készítő kóros észlelések miatt, ezért egyúttal az Eütv. 199. § (5) bekezdése alapján elrendelte az indítványozó kötelező intézeti gyógykezelését is.

Az elsőfokú végzéssel szemben az indítványozó fellebbezéssel élt, melyben kérte a Nyíró Gyula Kórház-OPAI Központi Pszichiátriai Szubintenzív részleg kötelező intézeti gyógykezelésre vonatkozó kérelmének elutasítását és egyben támadta a sürgősségi gyógykezelésbe vétel indokoltságának megállapítását is.

A fellebbezés szerint indítványozó börtünetekkel is megnyilvánuló testi betegséggel kapcsolatos tünetekre panaszkodott, ezzel kapcsolatos ellátást kért, ezen tünetek leküzdését kísérelte meg, melyeket a Péterfy Sándor utcai Kórház, Rendelőintézet és Baleseti Központ 2015. augusztus 20-án kelt zárójelentésének 2. oldal epikrízis része is megerősített.

Az Eütv. szerinti közvetlen veszélyeztető magatartás tanúsítása indítványozó részéről sem saját sem mások irányába nem állapítható meg a zárójelentésből, állítólagos egyszeri tettleges konfliktuskezelése pedig csak előadás szinten található az iratok között.

A fellebbezés kiemeli, hogy indítványozónál akut mentális zavar nem állhatott fent, a zárójelentés szerinti tünetek maximum az őt igazoltan ért sugárzás miatt jelentkezhetek, azonban a Péterfy Sándor utcai Kórház sürgősségi betegellátó osztálya tényleges tünetteltárás és a gyógyítási folyamat megkezdése nélkül utalta át a Nyíró Gyula Kórház pszichiátriai osztályára.

A fellebbezés szerint sem a beutalásnak sem a kötelező gyógykezelés elrendelésének nem volt jogszabályi alapja, az ahhoz szükséges jogszabályi feltételek nem álltak fenn, ugyanis egy bizonyos környezettel kapcsolatos konfliktushelyzetre utalástól eltekintve semmi sem bizonyította az indítványozó közvetlen veszélyeztető magatartását.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

A bíróság indoklása szerint a sürgősségi gyógykezelésre történő felvétel indokolt volt, melyet nem az indítványozó otthonában történtek illetve a lakókörnyezetével kapcsolatos konfliktusok, hanem a sürgősségi betegellátó osztály zárójelentése támasztott alá.

A zárójelentésben illetve a szakvélemény anamnézisében foglaltakból valamint az indítványozó személyes előadásából a másodfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy az indítványozó téveszmerendszere mindennapi életét már gyakorlatilag olyan mértékben ellehetetlenítette, hogy élete, testi épsége, egészsége közvetlen és súlyos veszélyben volt, ezért fennálltak az Eütv. 199. § (1) bekezdése és 188. § c) pontja szerinti feltételek.

A kötelező intézeti gyógykezelés elrendelése a másodfokú bíróság szerint szintén indokolt volt, ugyanis álláspontja szerint mind az igazságügyi elmeorvos szakértői véleménye, mind az indítványozó meghallgatásáról készült jegyzőkönyv igazolja, hogy az állapota nem javult és veszélyeztető magatartása miatt a pszichiátriai intézeti gyógykezelés elrendelésének feltételei így fennállnak.

2. Az Alaptörvény sérült rendelkezése

Magyarország Alaptörvényének IV. cikk (2) bekezdése szerint

Senkit nem lehet szabadságától másként, mint törvényben meghatározott okokból és törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani.

Ez a rendelkezés összhangban áll az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 5. Cikk 1. pontjával.

3. A jogerős végzés alaptörvény-ellenességének indoklása

Az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdésében foglaltakból az következik, hogy kizárólag törvényben meghatározott okból és törvényben meghatározott eljárás alapján lehet megfosztani valakit szabadságától.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 2. § (1) bekezdése a fentiekre tekintettel az alapelvek között rögzíti az alábbiakat:

A beteg személyes szabadsága és önrendelkezési joga kizárólag az egészségi állapota által indokolt, e törvényben meghatározott esetekben és módon korlátozható.

Az Eütv. 199. § (1) bekezdése alapján

Ha a pszichiátriai beteg közvetlen veszélyeztető magatartást tanúsít, és ez csak azonnali pszichiátriai intézeti gyógykezelésbe vétellel hárítható el, az észlelő orvos közvetlenül intézkedik a beteg megfelelő pszichiátriai intézetbe szállításáról. A beteg beszállításánál szükség esetén a rendőrség közreműködik.

míg az (5) bekezdés szerint

A bíróság a sürgősséggel felvett beteg esetében akkor rendeli el a kötelező gyógykezelést, ha a beteg veszélyeztető magatartást tanúsít és fennáll az intézeti gyógykezelés szükségessége.

Az Eütv. 188. §-a szabályozza, hogy mi tekinthető veszélyeztető és közvetlen veszélyeztető magatartásnak.

b) veszélyeztető magatartás: a beteg - mentális zavara következtében - saját vagy mások életére, testi épségére, egészségére jelentős veszélyt jelenthet, és a kezelés hiánya állapotának további romlását eredményezné, amely a 196. § c) pontja szerinti gyógykezeléssel hárítható el, de a megbetegedés jellegére tekintettel a sürgős intézeti gyógykezelésbe vétel nem indokolt;

c) közvetlen veszélyeztető magatartás: a beteg - akut mentális zavara következtében - saját vagy mások életére, testi épségére, egészségére közvetlen és súlyos veszélyt jelent, és az azonnali kezelés hiánya állapotának további romlását eredményezné, amely a 196. § b) pontja szerinti azonnali intézeti gyógykezeléssel hárítható el;

Indítványozó a fenti törvényi rendelkezésekre figyelemmel hangsúlyozza, hogy a rendelkezésre álló adatokból, így a másodfokú bíróság által hivatkozott Péterfy Sándor utcai Kórház zárójelentéséből nem állapítható meg, hogy akut mentális zavara következtében saját vagy mások életére, testi épségére, egészségére közvetlen és súlyos veszélyt jelentene, valamint hogy az azonnali kezelés hiánya állapotának további romlását eredményezné.

Mindezt megerősíti az is, hogy indítványozó az esetet követően jogai és jogos érdekei képviselőjére jogi képviselőt bízott meg, aki a fellebbezésben is kiemelte, hogy meggyőződött az indítványozó teljes körű és önálló életvezetésre való alkalmasságáról, a lakásában található konszolidált körülményekről és arról, hogy sem saját személyére sem másokra nem jelent veszélyt.

Indítványozó kiemeli, hogy a rendelkezésre álló adatok nem bizonyítják, nem támasztják alá kétséget kizáróan mindazon törvényi feltételeket, melyek meglétekor az Eütv. alapján egy személy szabadságát önkényesen el lehetne vonni, amely alapján az Alaptörvényben lefektetett alkotmányos jogát korlátozni lehetne.

A zárójelentés csupán azt tartalmazza, hogy a beteghez hozzátartozói nem tudtak bejutni, csak rendőri segítséggel, és lakásában ágyban fekvő, vizeletét maga alá engedve találták.

A zárójelentés tartalmazza továbbá, hogy a beteg elmondása szerint férje halála óta sugárral fertőzik, valamint azt, hogy a pszichiátriai konzílium véleménye alapján akut pszichotikus állapota miatt a területileg illetékes Nyíró Gyula Kórház II. Pszichiátriai Osztályára helyezik át további kezelés céljából.

Az Eütv. rendelkezései szerint az észlelő orvos akkor intézkedik a beteg pszichiátriai intézetbe szállításáról, ha a beteg közvetlen veszélyeztető magatartást tanúsít (azaz saját vagy mások életére, testi épségére, egészségére közvetlen és súlyos veszélyt jelent) és ez csak azonnali pszichiátriai intézeti gyógykezelésbe vétellel hárítható el.

Indítványozó esetében megállapíthatjuk, hogy közvetlen veszélyeztető magatartást nem tanúsított, ilyen magatartást semmilyen irat, semminemű bizonyíték nem támaszt alá, ezért a pszichiátriai intézetbe szállítása nem volt megalapozott, tehát az Alaptörvényben lefektetett személyes szabadságától akarata és a kifejezett, pontosan körülhatárolt törvényi szabályozás ellenére fosztották meg.

Ugyanígy alaptörvény-ellenes a jogerős végzés azon rendelkezése is, melyben helybenhagyja az indítványozó kötelező intézeti gyógykezelésének elrendelését.

Az Eütv. vonatkozó rendelkezése alapján a bíróság ugyanis csak a beteg veszélyeztető magatartására figyelemmel, az intézeti gyógykezelés szükségessége esetén rendeli el a kötelező gyógykezelést.

Mint ahogy a fenti esetben, úgy jelen esetben is megállapíthatjuk, hogy az indítványozó veszélyeztető magatartására (arra hogy saját vagy mások életére, testi épségére, egészségére jelentős veszélyt jelenthet) semmilyen jel nem utalt, azt semmilyen tény, bizonyíték nem támasztotta és nem is támaszthatta alá, ezért a törvényi feltételek hiányában, egyúttal az Alaptörvény rendelkezéseivel is ellentétben került sor az indítványozó kötelező intézeti gyógykezelésének elrendelésére.

Indítványozó az esetet követően teljes mértékben együttműködő volt, jól diszponált, adekvát magatartást tanúsított és tanúsít jelenleg is.

Az alaptörvény-ellenesség vonatkozásában indítványozó hivatkozik a P.1 Polgári elvi határozatra, mint irányadó joggyakorlatra, mely szerint *A pszichés állapot akut zavara következtében az ún. sürgősségi gyógykezelés elrendelésére, mint a személyi szabadságot és önrendelkezési jogot jelentősen korlátozó intézkedésre csak a garanciális szabályok betartásával lefolytatott eljárásban, a közvetlen veszélyeztető magatartás bizonyítottsága esetén kerülhet sor [Alaptörvény 4. Cikk. (2) bek., 1997. évi CLIV. tv. 2., 188., 196. és 199. §].*

Az elvi határozat alapjául szolgáló Pfv. II. 22.089/2011 számú kúriai ítélet az alábbiakat tartalmazza:

„...A csatolt elmeorvos-szakértői véleményből nem állapítható meg, hogy az orvosszakértő által diagnosztizált paranoia miatt tette szükségessé a kérelmezett sürgősségi gyógykezelését a kérelmezett által vitatott öngyilkossági kísérleten túlmenően.

A kifejtettekre tekintettel a felülvizsgálati eljárásban nem áll rendelkezésre elegendő adat annak eldöntéséhez, hogy a kérelmezett olyan, közvetlenül veszélyeztető magatartást tanúsított-e, amely indokoltá tette pszichiátriai intézetbe szállítását, illetve sürgősségi gyógykezelésének elrendelését. A hiányos tényállás ellenére az eljárás bíróságok a kérelmezett önrendelkezési jogát korlátozó döntést hoztak, noha a bizonyítékok nem álltak teljes körűen rendelkezésre, így sérült a 105/1952. (XII. 28.)

MT rendelet 13. §-ának (3) bekezdésére tekintettel irányadó Pp. 206. § (1) bekezdése, mivel nem kerülhetett sor a bizonyítékok teljes körének egybevetésében, összességében való értékelésére.

A fentiekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján a jogerős végzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.”

Indítványozó álláspontja szerint a közvetlen veszélyeztető illetve egyáltalán a veszélyeztető magatartás bizonyítottsága esetében is egyértelműen hiányzik.

A sürgősségi gyógykezelésre történő felvétel illetve a kötelező gyógykezelés elrendelése olyan mértékben korlátozzák egy személy szabadságát, mely miatt csakis és kizárólag szigorú törvényi garanciák mellett, szigorú törvényi eljárásban és kizárólag kellő bizonyítottság esetén van lehetőség azok elrendelésére.

A fentiek alapján azonban egyértelműen kijelenthető, hogy az indítványozó személyes szabadságának és önrendelkezési jogának korlátozásához nem álltak fent a törvényben előírt feltételek, ugyanis a korlátozáshoz szükséges kétséget kizáró bizonyítékokkal nem támasztotta alá rendelkezéseit sem az első- sem a másodfokon eljáró bíróság.

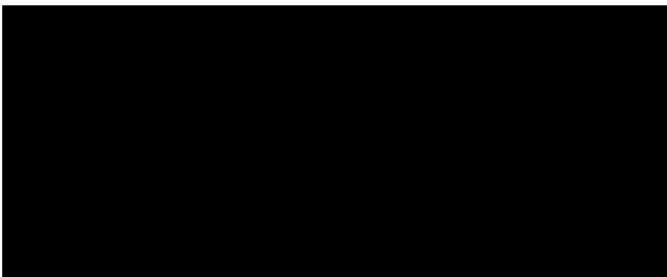
Figyelemmel arra, hogy nem a törvényben előírtak szerint – azaz kellő indok nélkül - került sor a kényszerintézkedés foganatosítására, így sérült az Alaptörvényben foglalt azon garanciális elv, mely szerint csak törvényben meghatározott okból fosztható meg valaki személyes szabadságától. A jogerős végzés alaptörvény-ellenessége tehát vitathatatlan.

Míndezért indítványozó kéri a T. Alkotmánybíróságot, hogy alkotmányos joga alaptörvény-ellenes határozattal történő nyilvánvaló megsértése miatt a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság jogerős végzésének alaptörvény-ellenességét az elsőfokú bírósági végzésre is kiterjedően szíveskedjenek megállapítani és egyúttal szíveskedjenek azt megsemmisíteni.

Kérelmező nyilatkozik, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás, a törvényesség érdekében jogorvoslati eljárás nincs folyamatban és perújítást sem kezdeményezett továbbá jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette.

Kérelmező az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel nyilatkozik, hogy a jelen ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványában szereplő személyes adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

Kérelmem kedvező elbírálásában bízva,

Mellékletek:

- meghatalmazás
- első és másodfokú végzések másolata
- Péterfy S. utcai Kórház zárójelentése
- [redacted] ü.elmeorvos szakértő szakvéleménye

